

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Юношев С.Ю.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Кулаковська А. В.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Пісоченко Т. С.,

канд. екон. наук, асистент кафедри обліку і оподаткування,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Проаналізовано поняття «публічні закупівлі». Розглянуто сутність моніторингу публічних закупівель. Показані проблемні питання моніторингу публічних закупівель в контексті сьогодення.

Ключові слова: *моніторинг, публічні закупівлі, замовники, моніторинговий портал, тендер, аукціон, торги.*

В умовах сьогодення моніторинг закупівель функціонує з метою аналізу дотримання замовником законодавства у сфері публічних закупівель на всіх стадіях закупівлі з запобіганням порушення. Тому важко уявити покращення без повноцінного функціонування механізму здійснення публічних закупівель, який здатний забезпечити безперервну взаємодію між усіма представниками економічної системи на макроекономічному рівні.

Проблеми проведення публічних закупівель, в тому числі моніторингу, в умовах сьогодення вивчали такі вчені-економісти, як: Дуброва Я., Смирчинський В., Сирцева С, Гальчинський Л., Піхорович В., Веселко І., Пісоченко Т. та інші.

Розглянемо поняття «публічні закупівлі», яке використовують у науковій літературі. Смиринський В.В пропонує іншомовний еквівалент закупівель: прок'юремент – конкурентна система закупівлі продукції в ринковій економіці, що базується на принципах гласності проведення торгів, справедливості товарного обміну, економічності, ефективності та підзвітності обмінних операцій, обов'язковості виконання контрактних умов [2].

У працях Гальчинського Л. Ю. відображено поділ закупівлі лише на дві категорії:

- закупівлі товарів, робіт і послуг у рамках держзамовлення, тобто закупівля озброєння і спорядження військовими відомствами;
- закупівлі в рамках реалізації проектів, які фінансуються за рахунок державних коштів, тобто закупівлі, що здійснює недержавне відомство, а організація (підприємство), що одержало на визначених умовах державні кошти для реалізації проекту [3].

Законом України «Про публічні закупівлі» передбачено, що публічні закупівлі – це придбання замовником товарів, робіт і послуг за допомогою електронної системи ProZorro, у встановленому законодавством порядку [1].

Тому за допомогою системи ProZorro в аудиторів та громадського контролю з'явилася можливість спостерігати за проведенням закупівлі замовників.

Моніторинг закупівель – це аналіз дотримання замовником законодавства у сфері публічних закупівель на всіх стадіях проведення закупівлі з метою запобігання порушень.

На нашу думку моніторинг публічних закупівель означає, що державні закупівлі виступають дієвим засобом, який може забезпечити певні економічні зрушення. Окрім створення нової, більш відкритої та прозорої процедури, переведення закупівель в електронному форматі сприяє появі поряд з закупівельним процесом нового потужного середовища, яке безперервно моніторить, спостерігає та аналізує ефективність проведення закупівель.

Підставами для проведення моніторингу закупівель можна виділити такі випадки:

- дані автоматичних індикаторів ризиків;
- публікації в ЗМІ про порушення законодавства в сфері публічних закупівель;
- інформація, отримана від громадських об'єднань, які здійснюють громадський контроль закупівель відповідно до ст. 9 Закону України «Про публічні закупівлі», публікуючи результати такого моніторингу. на моніторинговому порталі Dozorro;
- інформація від органів державної влади і місцевого самоврядування про наявність ознак порушень;
- виявлені територіальним органом Державною аудиторською службою України (ДАСУ) ознаки порушень в інформації, які оприлюднюються на електронному порталі системи ProZorro [1].

Моніторинговий портал Dozorro.org – платформа, де кожен учасник системи (постачальник, замовник, контролюючий орган, громадскість) може дати зворотній зв'язок державному замовнику чи постачальнику, обговорити та оцінити умови конкретної закупівлі, проаналізувати закупівлі окремого державного органу чи установи, підготувати та подати офіційне звернення до контролюючих органів та багато іншого. На порталі є інформація щодо методологій моніторингу та досвіду закордоном й в Україні, процесу оскарження, типових порушень, алгоритми дій, зразки листів-запитів, новини та останні розслідування та дослідження, активні громадські організації у сфері закупівель.

Останні роки моніторинг системи публічних закупівель став можливим за допомогою модулю візуалізації даних на базі програмного забезпечення і за допомогою моніторингового порталу ProZorro та Dozorro. На нашу думку перспективи розвитку моніторингу публічних закупівель певною мірою залежить від спроможності нашої держави реорганізувати неефективні публічні закупівлі забезпечуючи певні публічні закупівлі.

Отже, моніторинговий портал і сама система не здатна зруйнувати корупцію, знівелювати тендерні змови та протистояти завищенню цінової політики, але за допомогою проведення публічних закупівель в електронному форматі надає високу підтримку та процеси дізнатися про порушення та протидіяти ним. Системи електронних закупівель ProZorro є лише інструментом боротьби з корупцією, що надає змогу її виявити, але і залежить від спроможності усунути недоліки функціонуючої системи, такі як уникнення процедури торгів, завищені вимоги в тендерній документації, безпідставна дискваліфікація учасника, змова між учасниками закупівель, дроблення тендерів до надпорогів, підвищення ціни за додатковими умовами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про публічні закупівлі [Електронний ресурс] : закон України від 25.12.2015р. № 922-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page>.
2. Смиричинський В. В. Прок'юремент як механізм формування конкурентоспроможного ринку державних закупівель європейського типу в Україні [Електронний ресурс]/ В. В. Смиричинський // Конкуренція. Вісник Антимонопольного Комітету України. – 2004. – № 4. – С. 11-16. – Режим доступу: www.journals.uran.ua/index.php/22256407/article/download/36419/3259.
3. Гальчинський Л.Ю., Гаврилова А.Г. Оцінка функціонування електронної системи “Prozorro” як інструмента державних закупівель [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102574/97652>.
4. «Прозорі закупівлі» : Перспективи правового врегулювання Smart контрактів в контексті сучасного технологічного розвитку // Матеріали V Всеукраїнської конференції “Глушковські читання” (2017р. м. Київ). - К.: Видавництво “Політехніка”, 2017.
5. Дуброва Я. Моніторинг публічних закупівель: погляд замовника. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.budgetnyk.com.ua/article/131-montoring-publchnih-zakupvel-poglyad-zamovnika>.
6. Писоченко Т. С. Особенности проведения переговорной процедуры публичных закупок в Украине / Т. С. Писоченко // Молодеж в науке и предпринимательстве : сборник научных статей VII Международного форума молодых ученых, г. Гомель, 2018. – С. 118-120.
7. Сирцева С. В. Допорогові закупівлі: порядок проведення / С. В. Сирцева, Т. С. Пісоченко // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація : тези доповідей XVI всеукраїнської наук. конф., м.Київ, 23 березня 2018 р. – Київ, 2018. – С. 33-35.

Annotation: *The understanding of "public procurement" has been analyzed. Caught daytime monitoring of public procurement. Indicate the problem of nutrition monitoring of public procurement in the context of the year.*

Key words: *monitoring, public procurement, customers, monitoring portal, tender, auction, auction.*